

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

ALGEMESÍ

LA RIBERA ALTA



ACADEMIA
VALENCIANA
DE LLINGÜA



AJUNTAMENT
D'ALGEMESÍ

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnicolingüístics

RECULL I TEXT
Josep Enric Estrela i Garcia

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Algemesí, 46

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Algemesí

ISBN: 84-482-3835-4
Depòsit legal: V-3128-2004
Impressió: Industrias Gráficas Ecir, SA
produccion@ecir.com

www.avl.gva.es

ALGEMESÍ

Algemesí, municipi de la Ribera, es troba situat a la part esquerra del Xúquer, ben prop d'on conflueix este riu amb el Magre (o riu Sec). El terreny és completament pla i de regadiu. Les aigües que el banyen provenen, essencialment, de la séquia Real del Xúquer, la qual cosa fa possible el cultiu de la taronja i de l'arròs, cultius que ocupen pràcticament el terme i que han esdevingut la base de l'economia local, fonamentalment agrària.

Els orígens d'Algemesí cal buscar-los en una antiga alqueria islàmica del terme d'Alzira, que fou repoblada amb cristians a partir de l'any 1243, després de la Conquesta de Jaume I. A partir del segle XIV inicia un període de puixança econòmica i social; prova d'açò és que en esta època adquirix parròquia pròpia i que dos segles més tard, el 1574, aconsegueix erigir-se en *universitat*, amb la consegüent segregació d'Alzira, que conservà la jurisdicció criminal i mer *imperi* sobre Algemesí fins al 13 de setembre de 1608, en què el rei Felip II li concedix, a petició del síndic Doménec de Gamiet, el títol de vila reial.

D'altra banda, ja el 1620, Algemesí s'havia annexionat els llocs i senyories de Cotes i Pardines, els quals, a causa de les riuades i de les malalties produïdes pel cultiu de l'arròs (pal·ludisme, tercianes), anaren minvant la població fins que, a principis del segle XVIII, quedaren despoblats. No obstant això, la ciutat anà creixent, i a principis del segle XX Algemesí tenia més de 8.000 habitants; actualment n'hi ha 25.259.

Un passeig pel terme d'esta ciutat de la Ribera suposa, també, un passeig per la seua història. Hi trobem tres vestigis d'antics nuclis de població: la paret de Pardines i la paret de Molinet, restes d'antigues torres musulmanes, i la paret de Cotes, d'època més tardana. També es poden visitar espais d'interés ecològic, com són la Xopera, un espai ocupat per l'anomenat bosc de ribera, en el lloc on conflueix el riu Xúquer amb el riu Magre, i la llacuna del Samaruc, en la partida del Barranc, un espai on es pot intuir l'existència d'este peix autòcton en perill d'extinció.

Passejar pel paisatge agrari d'Algemesí suposa, també, fer un itinerari de caire literari. L'olor de la tarongina, en els inicis de la primavera, ens recorda els versos que dedicà el pare de la Renaixença valenciana, Teodor Llorente, al barranc dels Algadins. I, de la mateixa manera, passejar per la marjal ens recorda les al·lusions que hi féu un valencià notable com Martí Domínguez, en el seu llibre *L'Ullal*, fent-se ressò d'un passat marcat per la vinculació de l'home a la terra; una terra que, en definitiva, ha esdevingut l'ànima d'un poble: l'ànima de la Ribera del Xúquer.

HIDROGRAFIA I POBLAMENT

Hidrografia

Escorredor de Pistola
Escorredor de Pujades
Fesa de Brugada
Fesa de Lago
Fesa de Sollana
Regant de Cadenes
Regant de l'Albarzer
Regant de l'Arbret
Regant de la Figuereta
Riu Magre
Riu Xúquer
Rollet de Flor
Séquia Alcubella
Séquia Catorzena
Séquia d'Albalat
Séquia de Cotes
Séquia de Cotes Nova

Séquia de l'Androna
Séquia de la Cadireta
Séquia de la Foia
Séquia de les Canals
Séquia de les Portelles
Séquia de Sollana
Séquia del Barranc
Séquia del Cardenal
Séquia del Diumenge
Séquia del Vedat Nou
Séquia dels Secans
Séquia Mare
Séquia Nova
Séquia Real d'Algemés
Séquia Real del Xúquer
Séquia Vella

Poblament

Algemés
Borreguera de Pinos
Casa de Bohigues
Casa de Bolea
Casa de Calces
Casa de Callòs
Casa de Creus
Casa de Fleta
Casa de Linares
Casa de Penya
Casa de Pròsper
Casa de Reig
Casa de Rotllo
Casa de Sos
Casa de Viciano
Casa del Judiet

Casa del Menescal
Casa del Nano
Casa del Noviet
Casa del Regal
Casa del Sord
Casa del Xocolater
Casa d'Igual
Casa Falcó
Casa de Garrofera
Caseta de Nàcher
el Corralot
Hort de Giner
Hort de la Torreta
Hort de Lázaro
Hort del Cònsol
Hort del Xurro

Hort de les Monges
Hort de Març
Hort de Massans
Hort de Panous
Hort de Porrilles
Hort de Romero
Hort del Cadirer
Hort del Comte
Hort dels Capellans

Hort dels Flares
Hort dels Morells
Mas del Fardatxo
Paret de Cotes
Paret de Molinet
Paret de Pardines
Venta de Corretjola
Xalet de Don Pasqual

VIES DE COMUNICACIÓ, PARTIDES I PARATGES

Vies de comunicació

Camí Claper
Camí d'Alzira
Camí d'Esquenota
Camí de Berca
Camí de Carlet
Camí de Cotes
Camí de Cuixeres
Camí de l'Hort de Giner
Camí de la Barqueta del Tio
Nelo
Camí de la Cadireta
Camí de la Casa de Penya
Camí de la Casa de Reig
Camí de la Casa del
Governador
Camí de la Casa Falcó
Camí de la Casa Regal
Camí de la Caseta de l'Escolà
Camí de la Caseta del Carnisser
Camí de la Creu
Camí de la Creueta
Camí de la Minyoneta
Camí de la Parada de l'Olivera
Camí de la Paret

Camí de la Perera de Joana
Camí de la Primera Canal
Camí de la Segona Canal
Camí de la Séquia Vella
Camí de la Tancada
Camí de la Tancadeta
Camí de l'Algoleja
Camí de l'Androna
Camí de les Canals
Camí de les Oliveres de
Manuela
Camí de l'Estellador de Monaix
Camí de Pardines
Camí de Xara
Camí del Barranc dels Algadins
Camí del Calceter
Camí del Corralot
Camí del Mas del Fardatxo
Camí del Molí Nou
Camí del Noviet
Camí del Pont Alt
Camí del Pont
Camí del Pont d'Almadrí
Camí del Pont Estret

Camí del Vinater
Camí del Xocolater
Camí dels Algepsers
Camí dels Fernandets
Camí dels Pujos
Camí d'Espinosa
Camí d'Ulleretes
Camí Nou de la Foia

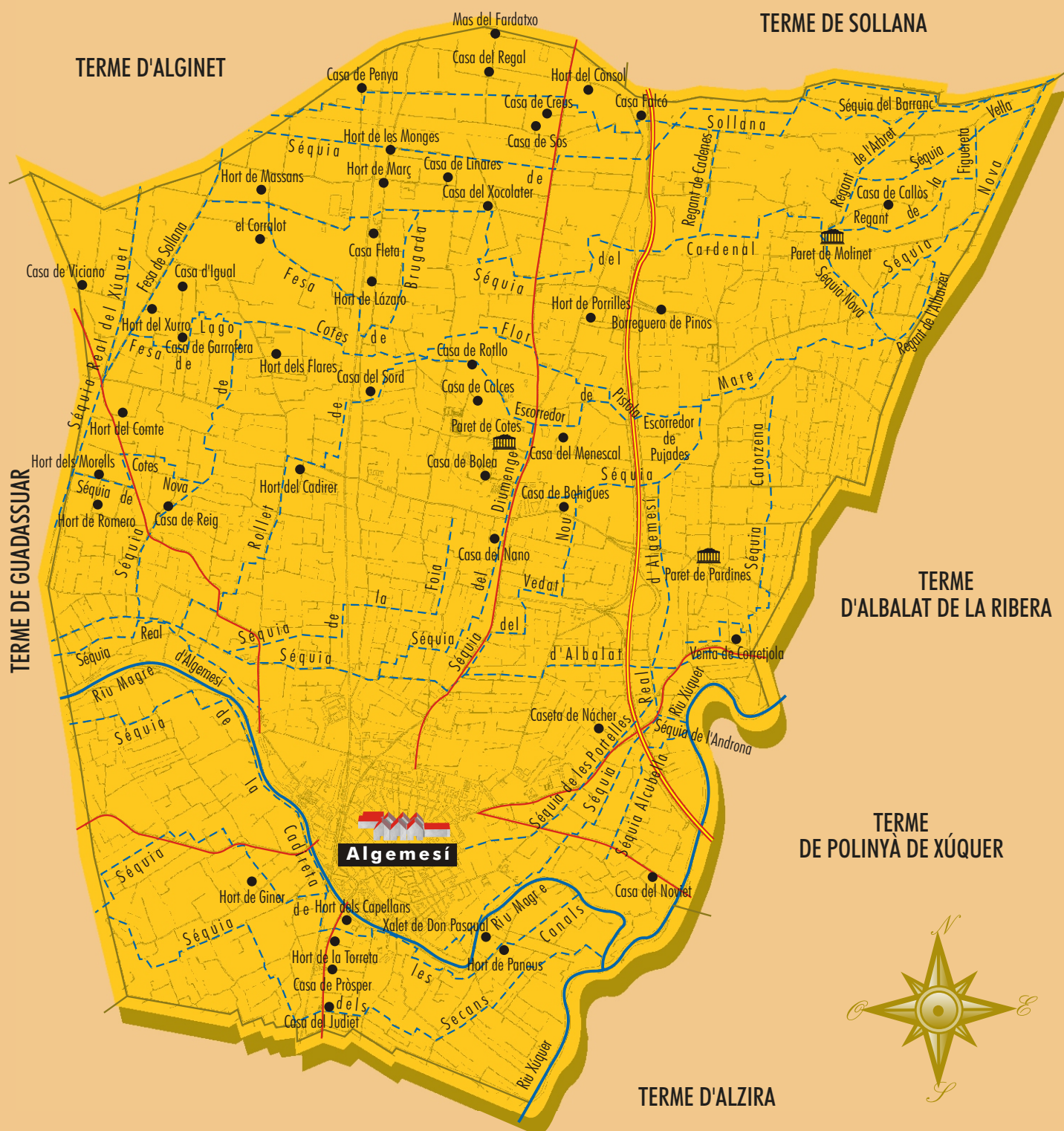
Camí Vell de Benifaió
Carretera d'Albalat
Carretera de Guadassuar
Carretera de València a Alzira
Ferrocarri València-Cartagena
Senda de l'Hort del Retor
Travessa de Benifaió a Xara

Partides i paratges

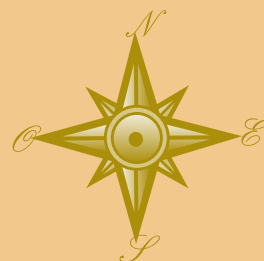
Albotaina
Berca
Cotes
el Barranc
el Colomer
el Pla
el Polpís
Fentina
l'Algoleja
la Beüna

la Foia
la Tancada
la Xopera
les Arenes
les Jovades
Orí
Pardines
Reserva Natural del Samaruc
Xara
Xétxena

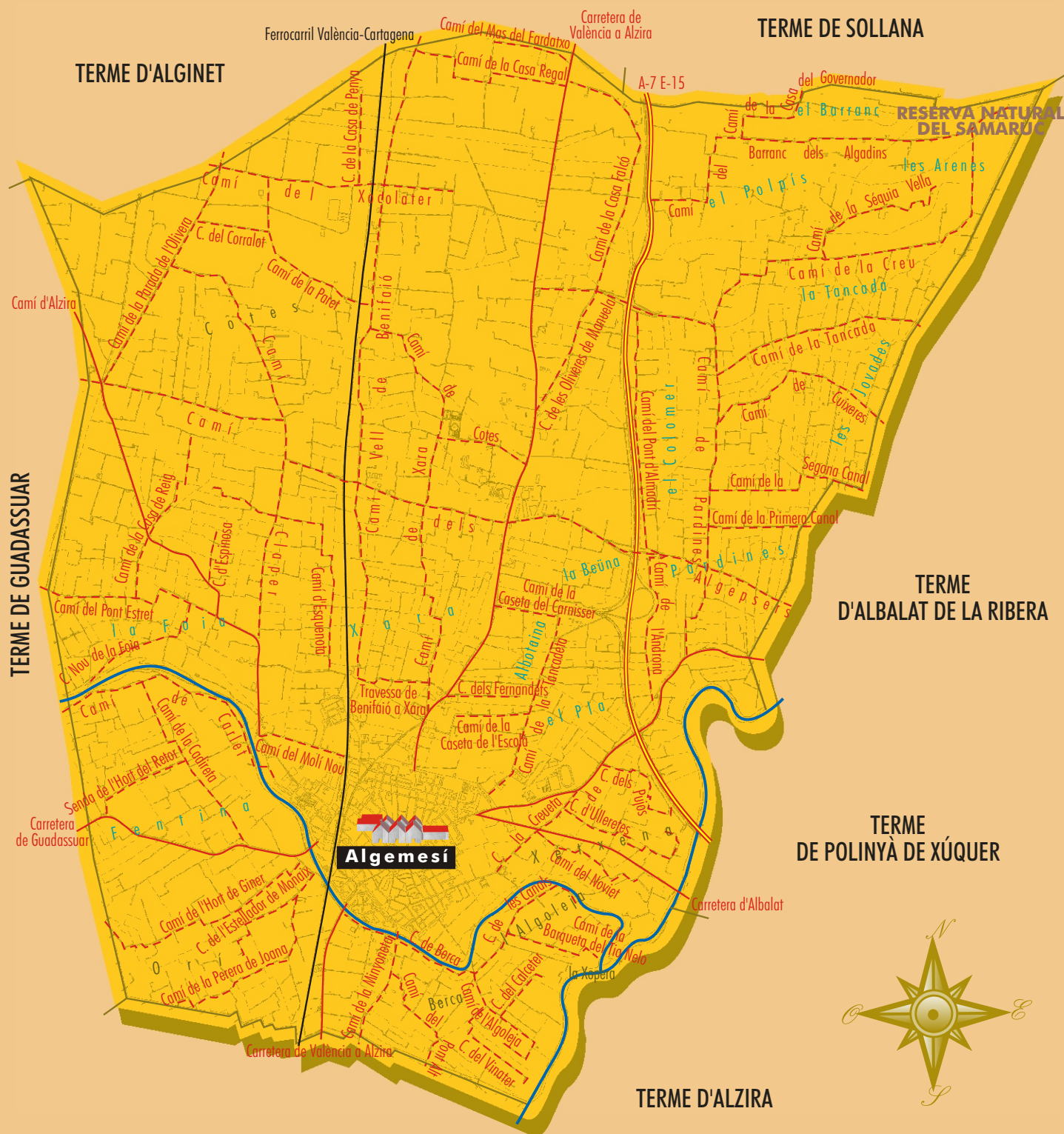
Hidrografia i poblament



-  Capital de municipi
-  Carretera
-  Riu
-  Sèquia
-  Masos, cases
-  Restes arqueològiques



Vies de comunicació, partides i paratges



-  Capital de municipi
 Nucli de població
- - - Camí
— Riu, riuet
— Ferrocarril
Paratge
Partida
PARC NATURAL